

שלה לך

גליון מס' 412
י"ט סיון תשפ"ב

להיות מאלו שה' מכריז עליהם

הרב אפרים שרבני שליט"א

העניין טעון גיבוש • נא לא לקרוא בשעת התפילה

שהקב"ה מכריז על כך בכל יום? תזכרו תמיד! הסימן המובהק ביותר להראות כמה אהבה יש לך לבורא יתברך, מתברר רק על ידי מסירות נפש.

אתה מסכים למסור נפש על ההורים שלך? כן. על הילדים שלך? כן. ועל אחרים? לא כל כך. למה? כי מי שאוהבים באמת מוסרים עליו את הנפש. אם אתה אוהב אותו יתברך אתה נתן לו הכל, ואם לא אז לא.

ומה זה מסירות נפש? זה לא לעשות חשבונות. אם זו האמת וזה רצונך, אני שלך.

אברהם אבינו, הדגל שלנו, היה ילד, לא היו רבנים שיעזרו לו ולא שיעורים. אבא שלו היה מפיץ ראשי של עבודה זרה. ילד לבדו בעולם שכולו עבודה זרה, כמה קשה להילחם נגד כולם, ובייחוד שההיגיון שלך אומר לך "רגע, איך ייתכן שרק אתה צודק וכולם טועים?" הרבה מחשבות. אבל ברגע שהוא הכיר את בוראו וידע שאי אפשר לעולם בלא מנהיג, הוא אמר אני הולך אתו עד הסוף, אפילו בחושך. יהיה מה שיהיה.

יפטרו אותי, יצעקו עליי, ילחמו בי, אני את האמת שלי לא מוכר בגלל לחצים או פחדים. עד הסוף, זה עד הסוף.

בוזוהר מסופר (ואתחנן רס"ז), שרבי יוסי היה חולה ונכנסו לבקרו רבי אבא, רבי יהודה ורבי יצחק. כשנכנסו ראו אותו ישן. הם המתינו עד שיתעורר. כאשר התעורר, ראו את פניו צוחקים. אמר לו רבי אבא לרבי יוסי "דבר חדש ראית?". אמר לו רבי יוסי "עכשיו עלתה נפשי למעלה וראיתי נשמות של כבוד בשמים שנכנסו לרחוץ בשלושה עשר נהרות אפרסמון טהור והקב"ה משתעשע בהם.

ושאלתי "זוה הכבוד של מי?". ואמרו לי, שהוא של אלו שאהבו את אדונם באותו עולם". מסירות נפש פורצת רק מתוך לב אוהב. אתה רוצה לראות כמה אתה אוהב את הקב"ה? תבדוק אם אתה מסכים למסור עליו נפש!

כל דבר שבא במסירות נפש נשאר לנצח. משה רבינו היו לו כמה וכמה שמות, יקותיאל, נתנאל, אביגדור, אך רק השם משה נשאר לו. ולמה?

בתיא בת פרעה, כשרצתה להציל את משה מהיאור, היא הייתה חייבת למסור נפש, שהרי אביה פרעה ציווה להשליך את כל הבנים הנולדים ליאור, וכעת היא מפירה את הציווי של אביה ויתכן שהיא תיענש על כך בחומרה, אך בכל זאת היא הייתה מוכנה למסור את נפשה כדי להציל אותו. ולכן דווקא השם שהיא קראה לו משה נשאר אתו לנצח, כי כל מה שבא במסירות נפש נשאר לנצח.

מי שלא מסכים למסור את הנפש לכבוד ה' יתברך, הוא שותף, אבל שותף חלש, לא שותף עד הסוף. אתה היית רוצה שותפים שלא ילכו איתך עד הסוף? כל אחד רוצה

המשך שיחת הרב בעמ' 3 <<

אמרו חז"ל בתלמוד (פסחים ק"ג), שלושה הקב"ה מכריז עליהם בכל יום. האחד הוא עני המחזיר אבידה לבעליה, השני רווק הדר בכרך ואינו חוטא, והשלישי עשיר המעשר את פירותיו בצנעה.

וכותב המהרש"א, שהמכנה המשותף בין שלושת האנשים האלו ששלושתם עשו מעבר לכוחות.

עני המחזיר אבידה לבעליה. אני מדמיין לי איש עני שמוצא ארנק עם עשרים אלף שקל. הוא לא מאמין למראה עיניו, סכום כזה הוא לא דמיין לפגוש, הוא רגיל לשקלים. עוד הוא מנסה לעכל מה יש לו בידיים ולפתע הוא פוגש תעודת זהות, מה שאומר שלכסף הזה יש כתובת, וחלה עליו חובת השבת אבידה.

והוא אומר לעצמו אם היה לי כסף הייתי מחזיר בקלות בלי לחשוב פעמיים, אבל מחר יש לי לשלם את השכירות, בן של הילד כבר לא מסכימים לקבל אותו אם אני לא מחזיר את החוב, כל הבית נזילות, קניות עוד לא עשיתי, הכסף הזה כל כך בזמן, אבל מצד שני אסור... מה אני עושה? מה אני עושה?

ועם כל המחשבות והלבטים, עם כל הצער והמחשבות, הוא מתקשר "שלום, קוראים לך שמעון? מצאתי את הארנק שלך". זה נסיון מעל הכוחות. הוא הולך הביתה שבור. על האיש הזה ה' מכריז בשמים בפני כל המלאכים - "ראיתם אותו? תסתכלו עליו! אף אחד ממכם לא היה עומד בזה!".

"שלמה העני, שלמה העני אשר בך אתפאר" - איזה ילד יש לי. אתה מתנשף, אך אל תדאג, אתה רשום בפנקס שלי, אתה לא תתנשף עוד הרבה זמן.

כך גם רווק הדר בכרך ואינו חוטא - בחור שהגיע לזמן של חתונה ועדיין לא מצא את זיווגו, ועובר נסיונות, אך נשאר שמור. הוא גם רשום בפתק יחד עם העני. גם עליו מכריזים, יוסף הבחור, יוסף הבחור, לכו תראו אותו, אם יש כאן מישהו שהיה מחזיק. השם שלו מתפשט בכל גן עדן.

והשלישי זה עשיר המעשר פירותיו בצנעה - עשיר שתורם הרבה מאוד כסף, משפחות שלמות שהוא מאכיל. ואותם משפחות מתפללים יחד אתו בבית הכנסת, במשך שנים הם יושבים לידו, הם לא מכבדים אותו כבוד מיוחד, הם מברכים את התורם הנסתר שה' ישמור אותו על שהציל את חייהם, אך הם אינם יודעים שהתורם הזה יושב בכסא לידם.

ומי יודע כמה פעמים עומד לו על הלשון להגיד להם "זה אני, אני זה שדואג לילדים שלכם יהיה אוכל לבית הספר ועל שולחן שבת", אך הוא נושך שפתיים ולא מספר. העשיר הזה הוא השלישי בפתק.

כל אלו ששמעתם, הם נקראים מוסרי נפש. ולמה מסירות נפש נמצאת במקום כל כך גבוה עד כדי כך

זמני השבת ירושלים

הדלקת נרות לנוהגים 40 דק'	19:12	19:32
ציאת השבת ציאת השבת (ר"ת)	21:20	20:23

הרב אפרים שרבני שליט"א
לילה להרצליה
ביום שלישי
כ"ב בסיוון (21/6 למנינים)
בשעה 20:30
לפרטים אור קלימי: 054-6284225

הבית בהיבנותו

הנהגות אפי' התורה לגבר ואלה

כוחה של הזדהות | חלק ב'

הגדול... האשה מביעה התשה פיזית ונפשית. **תגובה שגויה**: "את חייבת להתחיל לעבוד איתם על משמעת! רק בגלל זה הם לא מקשיבים לך, את רכה מדי איתם!". זה לא הזמן לחנך אותה. **תגובה נכונה**: גם פה, קודם כל להקשיב הקשבה כנה ותתעניין בפרטים שהיו. לאחר מכן: "פשוט... מה נעשה?! זה לא יכול להמשך ככה... זה כבר חוזר על עצמו כמה פעמים... אנחנו צריכים לחשוב על פתרון!". **עוד דוגמאות**: "היום היה לי קשה במיוחד בעבודה...", "יש לי מלא מטלות אני לא יודעת מהיכן להתחיל!", "תחושת תסכול" [**תגובה נכונה**: "כמה את לוקחת על עצמך... מישחי אחרת כבר הייתה קורסת ממזמן!"] "מתפוצץ לי הראש..." (הבעת תחושת כאב). [**תגובה נכונה**: "איך לא יאבד לך הראש, אחרי שכל כך הרבה דברים עושה אשה אחרת כבר הייתה קורסת!"] "אני לא יודעת ללבוש לאירוע של... אין לי בגדים!" [**תגובה נכונה**: "באמת... כן שאני חושב על זה הרבה זמן לא קנינו לך...", אלו ועוד הרבה מהדברים היום-יומיים שהאשה חווה, ויקח החכם ויחכם עוד. ולפעמים הבעל מפרש את תלונתה כחוסר שביעות רצון ממנו, אך זה אינו נכון, היא בסך הכל רוצה שתשא אתה בכאב, ובמילים פשוטות היא רוצה קצת 'צומי', תן לה!]

אם במצבים הפשוטים כן כל שכן במצבים המורכבים

וישנם מצבים יותר מורכבים ומהותיים שמזמנים החיים: **א. מקרה**: מגיעה האשה ואומרת בטון של ייאוש ותסכול: "כבר חצי שנה אני מחפשת עבודה ולא מוצאת שום דבר שמתאים לי... אני לא יודעת כבר מה לעשות... ואני משתגעת בבית!". **דוד שגויה**: "איך זה יכול להיות? כל כך הרבה עבודות יש... את לא באמת מחפשת!", "מה אני גידלך, ה' יעזור...". ואם אחר תגובה זו הדבר יעבור כך, האשה תמצא את עצמה מתוסכלת כפליים: "גם בלי עבודה וגם לבעלי לא אכפת ממני!".

דוד נכונה: כאמור הקשבה והתעניינות, ולאחר מכן לומר משפט מגדיל ומעודד ומביע הזדהות: "אני באמת לא מבין איך לא חוטיפים אותך כבר... (מגדיל) כנראה השם מתכנן לך משהו טוב... (מעודד), באמת ניסיון לא פשוט, אל תדאגי, בע"ה נעבור אותו ביחד... (מזדהה)". במשפט אחד הבעת רגשותיה, כמה הרווח גדול! "המצב של... התדרדר, אני ממש חוששת שיקרה לה משהו!" (תחושת פחד), "מה יהיה עם הילד הזה... מה שלא עושים איתו כלום לא הולך" (תחושת צער, תסכול, ייאוש), אני מרגישה ממש שירדתי ברוחניות... אני לא מצליחה אפילו להתפלל. (הבעת צער ותחושת ריקנות). ועוד רשימה ארוכה של דברים שכן זוגנו חווה. מצבים אלו הם מבחן האם הקשר בינינו הוא שותפות אמיתית, או יחסי תקשורת של שותפים לעסק של בית וילדים. ובאותם רגעים עלינו לחשוב טוב טוב כיצד נותנים לשני את מה שהוא צריך. רק אדם ששאיפתו להדבק בדרכיו של הקב"ה ימה הוא גומל חסדים אף אתה גומל חסדים, יצליח להיות שלם בעבודה הזאת.

וקודם סיום אני רוצה לספר לכם סיפור, שאני לא יודע אם לקרוא לו מבהיל, מרגש, מצמרר, או הכל ביחד, אך הוא באמת ממחיש מהו אדם גדול שזכה לצאת מתוך עצמו ולמסור עצמו לזולת. תקראו ותבינו, כך מספר בנו של **הגה"צ ר' ראובן שרבני זצ"ל**: לעולם לא אשכח איך שהגענו עם אבא לבית החולים שערי צדק כשהוא נמצא בתוך התקף לב חמור, עם כאבים נוראים. ולפתע ניגש אליו אברך ואומר שלום עליך הרב שרבאני אני ממש מבקש טובה אבא שלי נמצא כבר יומיים בחדר מיון והוא מאוד ישמח לראות את הרב אני ממש מבקש אם הרב יוכל להיכנס לעודדו ולברכו. ואנחנו הבנים מנסים למנוע מאבא להיכנס אליו אנו טרודים בחיפוש דחוף אחר רופא בכיר שיבוא לבדוק ולהצילו, אבל אבא לא מוכן להפסיד מצוה שכזו ואומר תכניסו אותי לחדר מיון. ללא שאלות והוא נכנס מעודד ומשמח כאילו הוא נמצא באיזה שמחה משפחתית והוא לא עוזב עד שמרגיש שהתלמתי חכם שאליו נכנס שמח ומאושר! רגע לא נגמר הסיפור, כשהוא יוצא מהטלפון מצלצל ואישה אלמונית מבקשת עזרה דחופה מהרב ואני אומר לה הרב לא יכול כעת לדבר, וכשהוא שמע שאני אומר כן, הוא אמר תן לי את הטלפון אני כן יכול לדבר! ואותה אישה שופכת את מר ליבה ופורסת את חששותיה מענין שאינו סובל דיחוי, ואבא עונה בסבלנות אין קץ ולבסוף הוא אומר לה בזה הלשון: תיראי אני נמצא כעת בבית חולים בתוך התקף לב חמור ואני לא יכול יותר לדבר, **תקשיבי טוב מה שאני אומר לך אין לך מה לדאוג אין לך מה לחשוש אני מבטיח לך שהכל בסדר! נמשיך בשבוע הבא בחלק האשה בכל זה! שבת שלום ומבורך שמעון שורתי!**

שבוע שעבר התחלנו לדבר על אחד הכלים החזקים בבנין החברות. כלי שהופך אותנו משני גופים נפרדים לאחד ממש. קוראים לכלי הזה, 'הזדהות'. למדנו שיש חוק שחקק הבורא בנפש האדם. שבשעה שהוא מרגיש שיש מי שמזדהה עמו במה שהוא חווה, שהוא מרגיש שהוא לא לבד בקושי, שיש מי שמבין אותו, שכואב את כאבו, ומגלה את אותה אמפתיה כלפי קשייו, ספיקותיו, בעיותיו, וכל שאר הדברים שהוא חווה במסלול החיים שלו, באותם הרגעים הנפש שלו מקבלת הרבה מאד כוח. וכמו אדם הסוחב שק כבד, ופתאום מופיע מישהו ונותן כתף, פתאום זה נעשה קל, כמעט לא מרגישים את הקושי, כך בשעה שיש מועקה, קושי, בעיה, ובא אדם ומזדהה, כאילו עוזר לו לסחוב את הנטל הרגשי, ונושא אותו עמו ביחד. דרך זו כבר מובאת בחז"ל ואף מחקרים היום גילו את דברי רבותינו, ומעידים על שינויים קליניים שעובר המוח באותה שעה שהאדם מרגיש הזדהות רגשית. ומשכך גם בביתנו, אנו חייבים לקנות את הכלי הזה. ואם בחיים זה עוזר, בזוגיות על אחת כמה וכמה, שהוא אחד מהצרכים הנפשיים של שותפנו לחיים שיכול לחבר אותנו קשר חזק ואמיץ.

היום בס"ד נרצה להוריד את הדברים ברמת המעשה, ונראה היכן הדברים פוגשים אותנו בחיי היום-יום ובשיחה המשותפת.

נתחיל לחבר את ה'פאזל'

וכדי לעשות זאת עלינו לחזור מעט לאותה נקודה שכן או בת הזוג פונה עם מועקה, עם קושי, עם בעיה, עם רגשות מעורבים, עם התלבטות, כשבאים לשתף או לפרוק. וכמו שראינו כבר בעבר, מצבים אלו מצויים בין בדברים הקטנים והיום-יומיים ובין קשיים או בעיות של ממש. ואם נרצה ליישם בפועל ולחבר קצת את ה'פאזל', שבנינו עד כה, עלינו לצעוד לפי הכללים שיש לנו: **אז קודם כל** אנו כבר יודעים, שצריך להימנע מתגובות פזיזות ומשפטים כמו: "נו עזבי, שטויות, יהיה בסדר...", "מה את עושה סיפור...", על אף שזה נובע אולי ממקום טוב, זה לא מה שהצד השני מחפש ובדרך כלל לא משיגים את התוצאה שלשמה היא פנתה אליך כמו שראינו כבר באריכות. **שלב שני**, הוא ההקשבה, לשמוע את דבריה בכנות ובסבלנות. **השלב השלישי** - להתעניין ולהביע את ההתעניינות תוך כדי: "ומה היה?" "ואיך זה קרה?", "באמת?" "ואיך הגבת?"... "ועכשיו את מרגישה יותר טוב?" חשוב מאד, לא למהר לתת עצות, ולא למהר ליתפוס את המיקרופון! תן לה לדבר! ולאחר שעשינו זאת, בשלב הזה בדיוק אנו פוגשים את הכלי היקר הזה, שנקרא הזדהות.

תזכור שהיא בסה"כ רוצה קצת 'צומי'

נתחיל לתרגל את הדברים:

- א. המקרה**: "אמא שלי היום אמרה לי ש... זה מאד פגע בי... - האשה מביעה תחושת עלבון שספגה מאמה. **תגובה שגויה**: "אמרת לך להפסיק לשתף אותה!... כל הזמן את מספרת לה ותראי מה קורה!..." זו טעות גדולה היא לא צריכה עכשיו 'לקבל על הראש', גם משפט: "מה את נפגעת ממנה, את לא מכירה אותה!...", גם זו לא התגובה המתאימה (לפחות לא כתגובה ראשונית)! **תגובה נכונה**: א. תקשיב (תסתכל לה בעיניים). ב. תראה התעניינות. ג. תאמר משפט כמו: "באמת לא נעים... במיוחד שאת כל כך מתאמצת בדבר הזה...". התחלה כזאת, כבר תוביל את השיחה למקומות אחרים לגמרי.
- ב. המקרה**: היום השתגעתי עם הילדים... ממש עשו לי צרות... במיוחד

הרב **עובדיה יוסף זאק** ל על הדפסת ספר: (ביע אומר ח לו) "ואין לך הנצחה לעלמי נשמת ההורים גדולה מזו."

באו להיות חלק מממהדורה השניה של הספר שירת הבית

הנציחו את שמכם ושם יקירכם השמות יופיעו בספר בזכויות לעד! להצלחה, לרפואה, ולחיון

המהדורה הראשונה **אזלה!**

העברה מהירה למלפון: **העברה לחשבון: בנק מזרחי (20) סניף: 574, חשבון: 312786, שורתי אלין 054-5636920**

לפרטים: חיים שרבני **055-6609451**

מגלים אוצרות

מהפכת סדום ועמורה

שיטתי, למרות שלא חסר להם דבר מבחינה חומרית, כמסופר בפרקי דרבי אליעזר: "ושבעים בכל תבואת הארץ והיו יושבין לבטח ושאין ושלהו בלי פחד מלחמה מכל סביבותיהם, שבעים בכל טוב ולא החזיקו ידם בפת לחם לא לעני ולא לאביון... לא חסו על כבוד קונם לשבור אוכל לאורח ולגר, אלא פסקו את כל האילנות למעלה מפירותיהן, שלא יהא הנאה מהם אפילו לעוף השמיים... הקימו עליהם שופטים שופטי שקר, וכל אורח וגר שהיה נכנס לסדום היו עושקים בדינם המעוות ומוציאין אותם ערומים... הכריזו בסדום ואמרו כל מי שהוא מחזיק ידו בפת לחם לעני לגר ולאביון ישרף באש.

פלוטית, בתו של לוט, היתה נשואה לאחד מגדולי סדום. ראתה עני אחד מדוקדק ברחוב העיר, ועגמה נפשה עליו. מה היתה עושה? בכל יום כשהיתה יוצאת לשאוב מים, היתה נותנת בכד שלה מכל מזון ביתה, ומכלכלת אותו העני.

אמרו אנשי סדום: העני הזה מהיכן הוא חי? עד שידעו הדבר, והוציאו אותה להישרף. אמרה אלקי עולם עשה משפטי ודיני מאנשי סדום, ועלתה זעקתה לפני כסא הכבוד. אמר הקב"ה ארדה נא ואראה הכצעקתה הבאה אלי, אם כצעקת הנערה הזאת עשו אנשי סדום אהפוך יסודותיה שלה למעלה ופניה למטה... ואפילו "קטני סדום התחילו בעבירה תחילה".

לפני האסון הגדול, קיבלו אנשי סדום ועמורה איתותים שרמזו על האסון המתקרב: "פתח להם המקום פתח של תשובה... עשרים וחמש שנה היה הקב"ה מרעישי עליהם הרים ומביא עליהם זוועות [רעידות אדמה], כדי שיעשו תשובה, ולא עשו". כלומר, החלו רמזים סביבתיים לאסון גדול הולך וקרב, כדי לעוררם לחשבון הנפש ולתיקון דרכיהם, אך הם ייחסו זאת למקורות טבעיים. כאשר נתמלאה סאתם קבע הקב"ה כי הגיעה העת להענישם על מעשיהם הרעים. רק לוט קרובו של אברהם שלא נהג כמוהם, ובני משפחתו ניצלו מהמהפכה. כיום, כל אדם החולף על פני חוף ים המלח, רואה בברור את תוצאות הפיכת המקום, כאשר הרים הנראים חתוכים באופן לא טבעי ניצבים לצידו, והאיזור השמש רווי המלח מעיד עדות אילמת על האסון הנורא שהתרחש במקום. רק המים הצוננים הזורמים בנחלים הבודדים, ומפכים במעט המעיינות המתוקים, עומדים בניגוד חד למדבר הצחיח והחם שנתר מסביב, אחר חורבן הערים. נחלים אלו מהווים עדות אילמת לימי הפריחה והשגשוג של מקום פורה זה שתואר בתורה כגן ה'.

אחד ממוסרי ההשכל הגדולים הנלמדים מספר בראשית, הוא מעשה הפיכת סדום ועמורה, בגלל האכזריות כלפי עניים וחסרי ישע, והשחיתות המוסרית שהייתה רווחת בהן. צמד המילים "סדום ועמורה" משמש עד ימינו כדימוי להתנהגות חסרת כל יסוד מוסרי, כאשר המקור לכך הוא התייעוד המקראי על התנהגותם מלאת החטאים של תושבי ערים אלה. לפני שניגש לממצאי המחקרים, נעניין ברקע לסיפור ותיאור האזור בו התרחשה הפורענות.

בתורה מסופר כי לאברהם ולוט היה רכוש כה רב, עד כדי שהתעורר צורך בשטח מחיה נפרד לכל אחד מהם, וריב שהתגלע בין רועי הצאן, הביא לפרידה: וְאֶבְרָם קָבַד מְאֹד בְּמִקְנֵהוּ, בְּכֶסֶף וּבְעֵבֶר... וְגַם לְלוֹט הֵחֵלְדָּ אֶת אֶבְרָם הָיָה צֹאן וּבְקָר וְאֶהֱלִים, וְלֹא נָשָׂא אֹתָם הָאָרֶץ לְשִׁבְתָּ וַיְחַדְדוּ, כִּי הָיָה רִכְוֹשָׁם רָב וְלֹא יָכְלוּ לְשִׁבְתָּ וַיְחַדְדוּ. וַיְהִי רִיב בֵּין רְעֵי מִקְנֵה אֶבְרָם, וּבֵין רְעֵי מִקְנֵה לוֹט... וַיֹּאמֶר אֶבְרָם אֶל לוֹט אַל תְּהִי מְרִיבָה בֵּינִי וּבֵינְךָ, וּבֵין רְעֵי וּבֵין רְעֵיךָ, כִּי אֲנֹשִׁים אַחִים אֲנִי, הֲלֹא כָל הָאָרֶץ לְפָנֶיךָ, הִפְרָדוּ נָא מֵעַלְי... והיכן בחר לוט להתגורר – באזור "כיכר הירדן", שהיתה פוריה, דשנה ועשירה במים, ובה שכנו בין השאר הערים סדום, עמורה וצלר: וַיֵּשֶׁב לוֹט אֶת עֵינָיו, וַיֵּרָא אֶת כָּל כְּפַר הַיַּרְדֵּן כִּי כָלָה מִשְׁקָה לְפָנֶי שַׁחַת ה' אֶת סָדֹם וְאֶת עַמּוֹרָה, כִּגְוֹן ה' כָּאָרֶץ מִצְרַיִם בְּאֶכָה צֶעַר. וַיִּבְחַר לוֹ לוֹט אֶת כָּל כְּפַר הַיַּרְדֵּן, וַיֵּשֶׁב לוֹט מִקְדָּם, וַיִּפְרְדּוּ אִישׁ מֵעַל אָחִיו.

אכזריות תושבי הערים

לאחר תיאור הרקע ופרטים על האזור, מלמדת התורה את סיבת הפיכת הערים הללו, ומספרת את שהתרחש בעת ההפיכה.

"ערי הפקר" בנו בחבל ארץ משופע במים וצמחיה עד כי המקרא מעיד שהמקום פרח ושגשג "כגן ה'", וחו"ל אומרים כי "כל מעדני עולם היו בה". הארץ הכילה גם מתכות יקרות ואבני חן: "בשעה שהיה אדם יוצא ומבקש ליקח לו ירק, היה אומר לעבדו צא וקח לי באיסר [שם מטבע] ירק, הוא הולך ליקח לו ירק, ומוצא תחתיו זהב... כסף היה יוצא ממנה... אבנים טובות ומרגליות היו יוצאים ממנה".

אך תושבי הערים הרבו לחטוא באכזריות ולהתעלל בחסרי ישע באופן

ר' חיים קרא לבחור ואמר לו "עכשיו המצב לא קל. בשביל דבר כזה צריך מסירות נפש. אתה מסכים למסור נפש?". אמר לו הבחור בדמעות "בוודאי כבוד הרב".

"האם אתה מוכן לקבל עליך ללמוד סדר נוסף חוץ מהסדרים הקבועים שאתה לומד?". הבחור הביע את הסכמתו. "אתה יודע מה זה אומר?". הסביר ר' חיים, "אם למדת עד היום שלושה סדרים ביום מעכשיו תלמד סדר רביעי". הבחור הסכים ללא היסוס. אמר לו ר' חיים "אז עכשיו תפסיק את הבדיקות!". הבחור שמע בקול הרב ושוב לא ניגש לבדיקה. הכאבים לא חזרו ולא המחלה. אך עדיין הסיפור לא נגמר.

לאחר שנים שהרגיש שהכל מאחוריו והוא בריא לחלוטין, הגיע הבחור לפרק שידוכין. הוא ניגש לר' חיים קנייבסקי ושאל אותו האם הוא חייב לספר לבחורה מה שהיה. סוף סוף בחורה צריכה לדעת שהיא הולכת להתחתן עם מישהו שהיה לו עבר רפואי כזה. אמר לו ר' חיים "אתה עוד קובע ד' סדרים?". "כן". "אם כן אתה לא צריך לספר כלום, כי המחלה לא תחזור לעולם". הבחור התחתן זכה לבנים ובנות, ובריא אולם תודה לה' יתברך.

המשוואה הזו תמיד תחזור על עצמה. אתה נתן מעבר ליכולות שלך, ה' יתברך גם יעשה כביכול מעבר ליכולות. אין אחד שמסר נפש על ה' יתברך ולא קיבל על זה מדליה. אין אחד כזה. כל הגדולים ובייחוד גדולי החסידות חתומים על זה. תשאל כל אדמו"ר איזו תרופה הכי חזקה הוא מכיר הוא יענה לך מסירות נפש. אולי הוא יגיד לך שזה קשה, אבל עם מאה אחוזי הצלחה.

ה' יזכנו לאהוב אותנו בכל האברים ובכל הגידים עד יומנו האחרון. **שבת שלום עם ישראל! אפרים שרבני.**

המשך שיחת הרב « אתו אנשים שבררו לו שבשעות קשות הוא יכול לסמוך עליהם, גם ה' יתברך רוצה כאלו.

מסופר על בחור שלמד בישיבת חברון, שבמהלך לימודו בישיבה, בבדיקת סיטי התגלה גידול קשה בראשו. משנודע הדבר לאביו של הבחור, הוא רץ מבוהל עם בנו למרן הגאון ר' חיים קנייבסקי שליט"א. ר' חיים שאל את הבחור "אתה לומד שלושה סדרים ביום?". והבחור השיב בחיוב. שאל ר' חיים "אתה מקפיד על כל הסדרים?". ענה הבחור בחיוב. אמר לו ר' חיים "אם כך אל תעשה בדיקות, כאבי הראש יעברו לך".

לאותו בחור היה קרוב משפחה תלמיד חכם, שמע מפני הבחור את מה שרבי חיים קנייבסקי הורה לו והגיב "מה שר' חיים אמר לך זו עצה זו לפי דרגתו של מלאך אלוקים. אתה לא נמצא בדרגה הזו, ולכן אל תזלזל בבדיקות, כי הן בגדר של פיקוח נפש עבורך". הבחור המשיך לסבול כאבים והדוד הלחיץ אותו לקבל את דעתו עד שלבסוף הלך לעשות את הבדיקות. בבדיקות התגלה שהגידול יותר מורכב ממה שהם חשבו.

הבחור ראה את המצב קשה שאלו הוא נקלע, ורץ שוב לרב קנייבסקי וסיפר לו – כשהוא מתבייש – שהוא המשיך בבדיקות. ר' חיים שאל אותו "מדוע המשכת לעשות בדיקות? אמרתי לך לא לעשות בדיקות!". ענה לו הבחור "הרב שלנו במשפחה אמר לי לעשות את הבדיקות". אמר לו ר' חיים "אם כך לך לרב שלך שהוא ירפא אותך!".

כשהבחור סיפר לדודו כיצד הגיב ר' חיים, הוא עצר מונית והשניים נסעו לביתו של הרב. כשנכנסו לחדרו אמר לו הדוד "אשמנו, בגדנו, חטאנו! הרב, אני אשם! אבל בגלל שאני אשם ימות פה בחור צעיר? הרב טעיתי! אני הייתי פגום באמונת חכמים. מסכן הבחור למה שיסבול בגללי?".

אין תחליף לגבאי, גם אם הוא בהוואי

הפלא ופלא
פלאות הבריאה

ממחזרים את הבורקס) ותופסים סכין חד פעמי מולבן. את הבורקס פותחים כספר, מריחת חילבה קלה בעובי סנטימטר אף היא לא תזיק. שתי גיחות קצרות של מלח ממלחיית הזכוכית הסדוקה וגולת הכותרת... תכף תגלו... את כל המפרט הטכני הנ"ל דוחסים בשתי ידיים ולאחר ברכת בורא מיני מזונות העונג בשיאו.

למה אני מספר לכם את כל זה? השבת קרה אסון. אהוד דוויק גבאנו היקר הוזמן להורי אשתו, אל פרבר נידח בצפון הארץ, ואת מלאכת הקידוש, הטיל על מחליפו נעים סרור (בשורוק). את הכל עשה כשורה. רק לא תאמינו, את גולת הכותרת הוא שכח. מהי גולת הכותרת? ביצה חומה שעשתה משמרת לילה על פלטת שבת ורתחת. לאחר הקידוש, כולם ציפו לצלחות הביצים, אך אלו משום מה נעדרות. לאחר ששאלנו את המחליף נעים היקר, הוא בישר אותנו שהוא שכח לרכוש ביצים מהשוק וכי ניאלץ להמשיך בקידוש בלי ביצים. צער רב אפף את החדר, אך כולם קיבלו באהבה את הגזירה הנוראה. ובתקווה שבשבת הבאה, ישוב אהוד דוויק הגבאי המקצוען. במוצאי שבת, ממש רציתי לבדוק ולברר על הביצה. מהי? ממה עשויה? והם באמת אין לה אחר ורע במעמקי הבורקס. לאחר בירור קצר הגענו להישגים יפים. וכמו בכל שבוע, נתחיל.

ביצי עופות, ובעיקר ביצי תרנגולת, משמשות את האדם לאכילה, אם ישירות כמו אכילת ביצה רכה, קשה, חביטה, טרופה וכן ביצת עין וביצה עלומה. ניתן למצוא את הביצים גם במאכלים אחרים כמו פסטות, רטבים, עוגות וממתקים. גם בסלטים ובמינוני ניתן למצוא ביצים- ועוד ועוד. הביצה נתפסת כמזינה ובריאה כיוון שהיא מכילה חלבון, ליציטין ומינרלים רבים. דא עקא, בביצה כמות אדירה של כולסטרול- וחלקו מזיק. ניתן להימנע מכולסטרול אם אוכלים רק את חלבון (החלק הלבן בביצה) שכן כל הכולסטרול המצוי בביצה נמצא דווקא בחלמון. את הביצה ניתן לאכול אחרי צלייה, לאר בישול והכי הכי מקצועי, כמו אצלנו, ביצים שעברו לילה שלם על הפלטה והם העונג המקורי. אז לחובבי הצהוב או הלבן כולכם תאכלו לכבוד שבת המלכה ובכך נזכה כולנו לשבת של אושר בריאות והצלחה. ממני, אברהם נוך.

שבת שלום לכל הקוראים היקרים! שבת בבוקר. כחמישים איש כל שבת בבוקר מתקבצים – כולם כאיש אחד בלב אחד – אל תפילת הנץ המפורסמת של הגבאי החביב אהוד דוויק, כולם שמחים להגיע. תפילה בניגון, קריאת התורה מפי אחד המומחים (ושאני אומר אחד המומחים, הכוונה שהוא הכי מומחה במדינה לקרוא עם עזרתו של היסומך). לבד הוא לא יודע להוציא הגה מפיו). בקיצור, מניין לתפארת. את דמי העליות לוקח דוויק ועושה קניות לכבוד המלכה. פיצוחים, שתיה קלה, בורקסים וחמוצים, הם מנת חלקם של המתפללים. בכל זאת, לקמים מוקדם, מגיע פינוק מעל המצופה. את השולחן עורכים פרחי כהונה, הם הילדים המשכימים קום, ובכך נותנים לגבאי מנוחה בעת קריאת התורה.

אל החדר בו נערכת הסעודה שלנו, מנסים תמיד 'להתפלח' או בעברית נכונה 'להתגנב' מתפללים יקרים בכדי לגנוס טיפה של שיכר. אך גם הפעם, אל דאגה, הגבאי דוויק, דואג למנועולים בכל פינה. ארונות, מקררים וכל מה שתמצאו, והעיקר, שהכול יהיה על טהרת הקודש. לאחר 'המכירות' של הגזבר הישיש, פותחים את ההיכל ומוציאים את ספר התורה בשמחה ורוך. דוויק ממספר את האנשים בסקירה אחת, לראות האם משהו אכן הצליח להתגנב לחדרו.

לאחר קריאת התורה העסק מתחיל להתחמם. ניחוח הבורקסים המושחמים קלות מתערבב בניחוחות שוק מדהימים. כל המתפללים מתחילים להסתחרר מהריח, וכבר מתאווים מתי יפשטו הטלית, ודב בדד, יפשטו על כסאות הפלסטיק השבורים למחצה. והעיקר, להיות שותפים בסעודה של רבי דוויק הגבאי. מדיי פעם מפנק הגבאי היקר את המתפללים בוויסקי משובח (תמיד קורה בשבת או שתיים לפני פסח, בכך כולם נפטרים מהחמץ בלי נקיפות מצפון), אך לא תמיד מצליח עקב תקציב עגום. זהו. קדיש שלפני 'עלינו לשבח' כבר ברקע וכולם מחממים את כפפות ידיהם.

לאחר שסיימו מזמור שיר ליום השבת, כולם אצים רצים אל עבר החדר המזומן מששת ימי בראשית- ותופסים מקום. כולם מחכים למר אלי מדינה שיעשה קידוש וכבר ייתן את האות שאפשר 'לתקוף'. לאחר הקידוש, שקט דממה. כולם שולחים ידיהם לקערת הבורקס הממוחזרת (מדיי פעם גם

הלכות תפילה

אסור לשבת כנגד מי שמתפלל תפילת לחש, אך רציתי לדעת האם דין זה שייך אף שיושב בצדדי ומה הדין אם יושב מאחוריו? מה דינו של היושב כנגד אישה, או קטן המתפללים?

ודעת כף החיים (סק"יט) להקל, שהוא מתיקוני התפילה. **וטעם ההיתר הוא, משום שבאופן זה שעוסק בתפילה, אינו נראה כמי שאינו רוצה לקבל עליו עול מלכות שמים.**

לומד תורה: זו היא מחלוקת גדולה בדעת השולחן ערוך. ולהלכה, הסכימו הפוסקים, שאין להקל לכתח"ל בלומד תורה, אם לא במקום צורך גדול, כגון שאין לו מקום אחר ללכת וכדומה (ע"י בזה הליכות עולם (שם עמי קמח), ובהלכ"ב באוצרי"י (סי' יא'). וראה בהמשך, שמצטרף להקל באופנים מסוימים), ואף המתירים בלימוד תורה, הוא דווקא אם הוא מוציא בפה, אך מהרהר בדברי תורה אין היתר, שהרי עדיין נראה כמי שאינו רוצה לקבל עליו עול מלכות שמים (ויש שכתבו, שאם מעיין בספר שוב אין חשש, שהרי לא יבוא לחשדו בדבר זה (מקור חיים (סי' א)) (ועי' פסקי"ת (שם)).

(ב) חולה או חלש: כתב בשולחן ערוך (שם סעי' ב): "אם היושב בצד המתפלל חלש, מותר". וכתב המשנה ברורה (סק"יט), שכל זה דווקא באופן שניכר שיושב הזקן והחולה מצד חולשתו (כ"פ בהלכה ברורה, וכן מדויק מדברי הב"י). ועוד כתבו הפוסקים, שאם יכול בנקל לזוז משם, צריך לעשות כן (הלכה ברורה שם). וכמו כן, יש לשים לב, שכל ההיתר הוא דווקא לצד המתפלל, אך לא לפניו ממש (ואע"פ שנחלקו בזה הפוסקים, ראה הלכ"ב שם בשעה"צ, שמצד החמיר ואין לנו אלא מה שמפורש בשו"ט).

(ג) שישב קודם ולאחר מכן בא חברו והתפלל: כתב בשולחן ערוך: "אם היושב ישב כבר ועמד זה בצדו, אינו צריך לקום, שהרי זה בא בגבולו". ומכל מקום, מידת חסידות לקום, כמו שכתב הרמ"א שם והסכימו עמו האחרונים. ויש שכתבו, שזה דווקא בצדדי, אך לא לפניו. וראוי להחמיר (הלכ"ב). ויש שכתבו עוד, שכל דין זה שאינו חייב לקום, הוא דווקא בביתו, אך בבית הכנסת חייב לקום. וראוי לחוש למחמירים אם לא שעוסק בתורה, שאז אין לו לקום ואדרבה יש לחוש לביטול תורה (הליכות עולם (פרשת יתרו אות ב)). ועוד כתבו הפוסקים, שלא יעמוד אדם להתפלל במקום שרואה שיושבים בתוך 2 מטר שלו.

מבואר בשולחן ערוך (סי' קב סעי' א), שאסור לישב כנגד ארבע אמות של המתפלל (כ-2 מטר). וכמה טעמים נאמרו באיסור זה. ושלושה טעמים עיקריים הם: **א.** ששכינה תופסת ארבע אמות של תפילה (ריטב"א, גאונים ועוד). **ב.** שנראה כמי שאינו רוצה לקבל עליו עול מלכות שמים (טור). והאיסור בזה, הוא בין מלפניו ובין מצדדיו. **ג.** כדי שלא יבלבל כוונת המתפלל (מאירי). והרמ"א הוסיף, שאפילו לאחוריו, וכן הסכימו עמו רבים מן הפוסקים. ולכן ראוי לחוש לדבריהם (אף שהשולחן ערוך השמיט דין מאחוריו ומעיקר הדין היה מקום להקל). וכן הוא לגבי הצדדים שלפניו, דהיינו שעומד באלכסון של המתפלל (כמבואר במג"א (סק"א), ובהלכ"ב (שם). וראה שם, שמודדים בעיגול ולא בריבוע).

ומלפניו, אף על פי שכתבנו שאסור, ודהיינו עד כ-2 מטר, ולאחר מכן מותר לשבת, מכל מקום לדעת הזוהר הקדוש (ח"י שרה קלב. וכמו שכתבו כמה אחר' בדעת זוהר), יש להיזהר בזה. אמנם כמבואר לדעת השולחן ערוך, אין דבר איסור, וכן המנהג להקל, אמנם טוב להחמיר (כ"פ בבן איש חי, שהמנהג להקל טוב להחמיר. וכ"פ בהלכה ברורה ובהל"ע (ח"א פרשת יתרו עמי קמח)).

קטן ואישה: ואיסור זה שייך בין באיש ובין באישה שאסור לשבת כנגדה (כ"כ האשל אברהם מבוסס שטש. ופשוט, שהרי דין זה נלמד מתפילת חנה), אמנם בקטן נחלקו הפוסקים האם שייך בו שכינה כנגדו וכו'. ולהלכה, טוב להחמיר ובמקום הצורך אפשר להקל (ע"י פסקי"ת (סי' קב), שהביא שם מדברי הפוסקים בזה. ושגדולי הדורות החמירו בזה ויש משקיילין, מכל מקום כתבו להלכה דברי ההלכה ברורה, שנכון להחמיר).

אמנם מצינו כמה אופנים שלא שייך איסור זה:

(א) העוסק בתפילה, או עוסק בתורה: מבואר בשולחן ערוך, שאם עוסק בתיקוני התפילה אין איסור לשבת כנגדו, ואפילו רק עוסק בפרשת הקרבנות שקודם התפילה (וכל שכן שעוסק בפסוקי דזמרה, או קריאת שמע וכדו'. וכתב בספיקי תשובות, שהוא הדין שעוסק בקריאת התורה, אמנם שאר תהילים ותחנונים שאינם מעניין התפילה אינו בכלל). **והרצאה לשבת בזמן חזרת השליח ציבור, אך יש מתפלל העומד שם, דעת מרן הרב עובדיה זצ"ל** (יחוו"ד ח"ה ח"א בהערה) לאסור, שהרי יצא ידי חובת תפילה.